אינקיב תתאה ולא לאינקיב עילאה מאי? לעיל (דף מה.) גבי קרום של מוח לא בעי הכי דפסיעתא דעילאה מגין שהוא עב וחזק: **והלכתא** מגין כדרב יוסף ס'. בכל דוכתי (נקמן עג:) קי"ל כרביעא לקולא ולא הולכך לפסוק כאן אלא משום דבעי לאתויי דרב יוסף: **אלא** לא שנא. פירש ר"ח לא שנא וסרפה ולפירושו הא דאמר לקמן* אחומה כשרה מדר' נתן נראיה לומר היינו כשמתלבנת ע"י נפיחה וכן משמע מתוך הלכות טרפות דרביע גרשום ובה"ג של רביעו חס וכקונטרס פירש לא שנא וכשרה כדלקמן וכן פסק בה"ג ורב אלפס ורביע יעקב בר רבי אבין היה מודה: **אוכמי** אוכמי. פירש בקונטרס פיי"ש שיש בה מראות שחורות והא דאמרינן בסמוך כדיותא טרפה יש לפרש דהיינו כשרובה כך ומעשה בא לפני רביע חס והכשיר כשלא היתה רובה שחורה אבל תימה דכיון דאמר לקמן (דף מז:) דטרפה משום דשחור אדום הוא אלא שלקה א"כ מה לי רובה מה לי מקלתה כיון דע"י לקותא היא וגרתה לפרש דאוכמא דהכא הייט כי כותלא דאמר לקמן (שם) דכשרה וכן פירש בהלכות גדולות של ר"ת*: **אין** מקיפין בבועי. כשניקבה היכא דלא ממשמשא יבא דטבחא כדפירש בקונטרס דאי לא ניקבה כשרה בר מהיכא דאיכא תרי בועי דסמיכי להדדי כדנסמוך: **אבל** כשדרן הייט רביתייהו. גרתה ג) לי כשדרן דוקא באותו ענין כמו שהן שוכבות זו אצל זו אבל אם הם שוכבות זו על זו אע"פ שהם סמוכות זו לזו טרפה דאין זה כשדרן ועוד כתוב בערוך* בשם ר"ח כשדרן קבלה רב מפי רב אפילו סריכן מרי אוי באמצע ועיקרן מפרקי מהדדי טרפה וכ"ש אם דבוקות זו ע"ג זו ג) הראשונה עם השניה עם השניים דודאי טרפה ורבותיו הגאונים כתבו כיון דחדא סירכא* על גבי חברתה היא רביתא ולא איכפת לן בהיא סירכא והרבה תמיה רביע יהודה על קבלת ר"ח וכתב שלא מצא בכל הלכות טרפות של רבותיו שרתה שום חילוק בין מיפרקי מעיקרן ללא מיפרקי: **היינו** רביתייהו. על פירוש הקונטרס דפירש דהסירכא מחמת נקב היא בתה קשה לר"י דאמאי כשדרן כשרה נהי דאיכא נמשכת לכאן ולכאן לא יהא אלא קרום שעלה מחמת מכה בריאה שאינו קרום אע"פ שאין הקרום דבוק למקום אחר ד) ואי הוה אמרינן הא דכשדרן

כאהינא סומקא כשרה, אינקיב תתאה ולא אינקיב עילאה מגין או לא מגין? פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר לא מגין וחד אמר מגין, "והלכתא מגין כדרב יוסף -*דאמר רב יוסף "האי ריאה דאוושא אי ידעינן היכא אוושא מותבינן עלה גרפא או רוקא או גילא אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה, ואי לא ידעינן היכא אוושא מיתינן *מתיכלתא דמיא פשורי ומותבינן לה בגוה: בחמימא לא דכווצי בקרירי לא דמטרשי, אלא מותבינן בפשורי ונפחינא לה: אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה. תתאה אינקיב עילאה לא אינקיב והאי דאוושא זיקא דבינו ביני הוא (אהיני סומקא דיבש גילדי סימן) גופא אמר רבא האי ריאה דאיגליד כאהינא סומקא כשרה ואמר רבא ריאה שהאדימה: מקצתה = כשרה, כולה = טרפה, א"ל רבינא לרבא מקצתה מ"ט דהדרא בריא כולה נמי הדרא בריא מי לא תניא ושאר שקצים ורמשים עד שיצא מהם דם וכי תימא לשמעונה שרצים מדמינן לה דתניא *נצרר הדם אף על פי שלא יצא אי הכי אפילו מקצתה נמי, אלא לא שנא, ואמר רבא ריאה שיבשה מקצתה = טרפה, וכמה? אמר רב פפי משמיה דרבא כדי שתפרך בצפורן כמאן כרבי יוסי בן המשולם *דתניא איזו היא יבשה שאם תינקב ואינה מוציאה טיפת דם רבי יוסי בן המשולם אומר יבשה = כדי שתהא נפרכת בצפורן? אפילו תימא רבנן גבי אוזן בכור דקא שליט ביה זיקא, לא הדרא בריא אבל ריאה דלא קא שליט ביה אוירא הדרא בריא, ואמר רבא *האי ריאה דקיימא גילדי גילדי אוכמי אוכמי חזותא חזותא כשרה. אמר אמימר משמיה דרבא אין מקיפין בבועי *ואמר רבא הני תרתי אוני דסריכן להדדי לית להו בדיקה ולא אמרן אלא שלא כשדרן אבל כשדרן היינו רביתייהו ואמר

לא שנא. דבין קולה וכין מקלתה כשירה כדאמר לקמן (דף מז:) אחומה כשרה מדר' נתן: הכא נמי לא שנא ל"ג: אחו היא יבשה. לגבי מומי בכור קאי: רבי יוסי בן המשולם אומר. ואע"פ שאין מוציאה דם אין זו יבשה עד שתיבש כל כך שתהא נפרכת בצפורן: רוח ואויר מבחוץ ומקלקל את המכה: ה"ג הכא כיון דלא שליט בה אוירא הדרא בריא: גילדי גילדי. קליפות קליפות קרוסט"ת בלעז כעין מכות מלא"ם: אוכמי אוכמי. פיי"ש בלעז שחורות: חזותא חזותא. גוונים גוונים ודוקא הכי כגון אחומה ירוקה והכי דלקמן בהלכתא ג): אין מקיפין בבועי. טעה שניקבה בריאה היכא דלא ממשמשא יבא דטבחא דליכא למיתלייה בטבחא ואין יצוע אם קודם שמיטה אם לאחר שמיטה אין מביאין טעה אחרת להקיף ולקרב אלה ונעוקבה ונרלות אם מרתה הנקבים שיש כדאמרינן לקמן בפירקין (דף נ.) מקיפין בריאה דה"מ ריאה אבל כיון שנעשית בה טעה אין מרתה יכול בה שעשו להשחטת כל שעה ושמא מרתה אחר היה לו ונשתנה, לשון "מקיפין" = מקרבין זו לזו כמו אין מקיפין שתי חבויות דמסכת בילה (דף נב.): ליתי להו בדיקותא. שסירכא זו מחמת נקב היא בתה שמתוך שבריאה שוהה כל מיני משקה והמשקה נעשה עב בתוכה כמין גליי"ל ויולא מעט מעט דרך הנקב נקפה ונעשה קרום כך מלאתי בתשובת הגאונים ואע"פ שהוא סותם הנקב ואין מוציא רוח הא אמרן *קרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום שסופו ליסחר: שלא כשדרן. כגון שהיה החיטוטא מדבקו בסירכא ממעל לאמצעית לא מתחתיה: הייט רביתייהו. זו מגיעה על זו והדרא בריא שמתוך שבשוכבות זו על זו אין מתפרקות והקרום הולך וחזק אבל כשהן שלא כשדרן זו הולכת לכאן וזו הולכת לכאן והקרום מתפרק ונסחר וכן הלכה דליכא מאן דפליג עליה ואינה הסרוכה באומא והיא אלא מעשה בא לידי ומאלתי את פי רביע יעקב בר רבי יקר והתירה לי לאכול ויש שאוסרין והוא אמר לי טעמו וטעמם. האוסרין אומרים הרי נקב יש ולא מצאו שהותר אלא באוי כדאמר רבא אבל כשדרן הייט רביתייהו אבל אומי לא קאמר וטעמא דאוי משום שטומדין במילר החזה ומתחממות והדרא בריא ואדע שהרי בריאה הסמוכה לדופן באוי כשרה ובאומא טרפה כדלקמן (דף מח.) וטעם מורי לא מליג אומא בגמרא ורבא לא אמר טעמו משום טום דהא בכל הריאה אמרן לעיל דלא שנא בה אוירא ורבא פי' טעמו משום דהייט רביתייהו כלומר כך הן גדילות זו עם זו ואין מתפרקות זו מזו הלכך ל"ש אוי ול"ש אומא ורבא דנקט אוי משום דעיקר מילתיה דאורי לן דשלא כשדרן: טרפה ואע"ג דאי הוה סריכי אוי בדופן הוי כשדרן כדאמרינן לקמן (דף מח.) אמר מעינן רבא דהתם הייט טעמא דכיון שהחלל גר הן שוכבות תמיד אבל הדופן ואין מתפרקות ממנו (ה) זו מזו אבל דשלא כשדרן מהפרקות הן שהרי אמצעית מפרקתן ולא תימא דוחק הדופן מעמידן שלא יתפרקו זו מזו אבל באומא ואומא שלא כשדרן לא אילטריכא לן לאורויי דכיון דברוחב החלל הן עומדות מי יחזיק בה שלא יתפרקו וסיים מלאתי לדבריו בתשובת הגאונים ויכריס דבריי אמת דוטיטיתא דוורדא כל היכא דסבכא מריפה דטוהי לגבה דידה שלא כשדרן ניהו: תרתי

מגנה

סדרה של שאלות בגמרא ריאה שהתנה

שיטה מקובצת

ה) הענך דלקמן בהלכות גדולות הס"ר: ג) אבל כשדרן הייטו רביתייהו נראה לפרש כשדרן דוקא באותו ענין שהן שוכבות: ג) וכ"ש אם דבוקות זו על גב זו או דראשונה עם השלישית: ד) אע"פ שאין הקרום דבוק למקום אחר וכ"ש כשהוא דבוק לאונה אחרת ואי הוה אמרי':

גליון הש"ס

גמ' גופא אמר רבא. ס"ס בב"ק דף קי ע"ב וכב"מ דף קמ ע"ב

רבינו גרשום

רבא האי ריאה דאגליד כאהינא סומקא כלומר דאינקיב עילאה ולא אינקיב תתאה דתתאה כאהינא סומקא: אי מבצבצא טרפה כלומר דאינקיב ואי לא מבצבצא כשרה. תתאה אינקיב עלאה לא אינקיב והאי דקא אוושא זיקא דבינו ביני הוא דמפרשי לשון קשה: אי מבצבצא

לקמן מט:

[ויכן לעיל משיכלי עיין לקמן דף נה:]

שבת קז:

כתובות לג.

[לקמן מח. ע"ש]

[לקמן מח.]

כ' דכיון דמבצבצא האי אינקיב: נצרר הדם כלומר שהאדים כנגד המכה. אלא לא שנא כלומר בין מקצת ובין כולה כשרה: איזה יבשה כלומר לענין בכור אוזן בכור שיבשה אינה חשובה יבשה עד שתהא נפרכת בצפורן: אפי' היכא רבנן כלומר אפי' רבנן דמרסירי לענין אוזן בכור דאמרי אפי' אין נפרכת בצפורן אלא שאינו יוצא מסמנה דם וחשובה יבישה אפי' לדבריהן אינה חשובה לענין ריאה עד שתהא נפרכת בצפורן מ"ש התם לענין אוזן בכור כיון דשליט בה זיקא כו' אבל הכא כיון דלא שליט בה זיקא הדרא בריא אפי' לא יצא מסמנה דם ואינה חשובה יבישה עד שתהא נפרכת בצפורן. דאסיק גילדי גילדי לשון מכות ואבעבועות: אין מקיפין בבועי שאם נקב בבועא

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הייט רביתייהו וכו' ואין מתפרקים ממנו אבל דשלא כשדרן מתפרקים כן זו מזו שבלי: